

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Odštěpené subjekty od KSČ(M)

Autor práce: Bc. Michal Zítek

Jméno vedoucího: PhDr. Jan Bureš, Ph.D., Ústav politologie FFUK

Hodnocení:

Kolega Michal Zítek si jako téma své diplomové práce vybral problematiku politických subjektů, jež vznikly odštěpením od komunistické strany (KSČM) po listopadu 1989 a v 1. polovině 90. let. V jednotlivých částech své práce se tak postupně věnuje nejdříve skupinám, jež měly být odštěpenými subjekty od předlistopadové KSČ (za takovou však mylně považuje i Obrodu), dále Demokratickému fóru komunistů, a stranám, jež se postupně po listopadu 1989 odštěpily od KSČM: Demokratické straně práce, Levému bloku, Straně demokratické levice, Straně demokratického socialismu a některým dalším subjektům (Lidová unie národní a sociální záchrany, Strana čs. komunistů, apod.).

Práce svým tématem i cílem slibuje analyzovat velmi zajímavé a významné téma, jež stále zůstává poněkud stranou pozornosti odborníků. Nicméně celkové zpracování tohoto záměru, jakož i mnohé vážnější i méně závažné prořešky Zítkovy práce tuto vysokou ambici výrazně devalvují.

Protože se jedná o přepracovanou verzi diplomové práce, soustředím se dále v posudku pouze na zhodnocení změn, které student v práci provedl, resp. na to, jak se vypořádal s výtkami z původního posudku (z 26.1.2011).

1. První výtka v původním posudku bylo to, že práce postrádá i jen minimální náznak nějaké metodologie i hlubší vytyčení cíle práce. V přepracované verzi práce autor vložil do úvodu tři strany textu, jež se pokouší teoreticky vymezit rámec celé práce. Zde patrně zaujme autorův pokus aplikovat teorii stranických rodin z pera P. Fialy a M. Strmisky konstatováním, že odštěpené subjekty z KSČM je možno označit za strany třídní. Autor přitom poukazuje na zaměření těchto subjektů na voličské skupiny z prostředí (manuálně) pracujících občanů. To je asi možné akceptovat, je to ovšem tvrzení v ostrém rozporu s další autorovou myšlenkou, že totiž tyto strany jsou zároveň nuceny se v předvolební kampani chovat jako strany všelidové. Autor dále pracuje s konceptem stranických rodin, přičemž sice odkazuje na Nohlenovo či von Beymeho koncepcce, které ovšem cituje zprostředkovaně z práce Fialy a Strmisky. V tomto duchu autor jednoznačně řadí KSČM mezi strany tzv. ortodoxně komunistické, ale odštěpené subjekty od KSČM spíše mezi strany sociálně demokratického typu. To dokazuje na příkladu Demokratické strany práce. Na druhé straně ovšem pomíjí takové subjekty, jakým byla Štěpánova Lidová unie národní a sociální záchrany (či z ní později vzniklá Strana československých komunistů), kterou rozhodně není možno zařadit do tohoto typu stran.
2. Jestliže jsme v prvních posudcích s oponentem vytýkali, že autor z (v závěrečném seznamu literatury) uváděných více než 80 odborných zdrojů v práci skutečně cituje přibližně 19 těchto zdrojů, pak je nutno konstatovat, že autor této výtce vyhověl, neboť rozšířil počet odkazů na odborné citace v textu, a zároveň ze závěrečného seznamu literatury odstranil cca 12 převážně zahraničních titulů. Základními zdroji Zítkovy práce však přesto zůstává poměrně úzký okruh prací českých autorů (Fiala, Strmiska 1998, Fiala a kol.: Komunismus, atd.).
3. Dalším z problémů, na které bylo poukazováno v první posudku práce, bylo to, že pokud autor pracuje s primárními zdroji, pak pouze spíše mechanicky přepisuje jejich

obsah, aniž by se pokusil o nějakou hlubší analýzu či komparaci s dalšími dokumenty a subjekty. Jako konkrétní příklad takové „práce“ jsem uváděl Zítkovu „analýzu“ programu Levého bloku. U přepracované verze práce je ovšem nutno konstatovat, že kolega Zítek na svém přístupu nezměnil téměř vůbec nic. Stejně tak zůstává v platnosti výtku, že v celkovém rozsahu textu diplomové práce kolegy Zítka tvoří (více méně mechanické) přepisy stranických programů až neúměrně velkou část práce.

4. Velmi problematickým závěrem Zítkovy práce bylo konstatování, že mezi tzv. odštěpenecké subjekty KSČM patří také hnutí Obroda. Přestože jsem v prvním posudku upozorňoval na neudržitelnost této koncepce, autor ponechal celou pasáž o hnutí Obroda beze změny. Domnívám se, že ani konstatování, že Obroda je odštěpenecký subjekt „jiného charakteru“ (protože byla založena tzv. osmašedesátníky), než ostatní analyzované subjekty, nemůže obstát. Autor by měl vzít v úvahu, že Obroda se neodštěpila ani od KSČ (v roce 1987), ani od KSČM po roce 1990. Za zcela nepochopitelné (z formálního hlediska) ovšem považuji i to, že autor zařadil pasáž o hnutí Obroda jako 8. část práce pod názvem Přílohy.
5. Poslední významnější výtkou v mém prvním posudku bylo to, že autor se ani v závěru práce se autor nepokusil formulovat nějaké vlastní výsledky práce, teze nebo myšlenky, jež by svědčily o ambici diplomové práce přinést nějaké nové poznatky. Je sice třeba konstatovat, že autor text závěru rozšířil přibližně o dvě strany, nicméně kvalita tohoto textu zůstává přinejmenším sporná. Autor rozšířil závěr o hodnocení analyzovaných stranických programů. Nicméně toto hodnocení je natolik povšechné, vágní a místo obtížně pochopitelné, že jeho celkový přínos pro práci je minimální – viz ukázka ze závěru (vč. gramatických chyb): *„Strany se snaží prezentovat svůj postoj téměř ke všem otázkám, které voliče mohou zajímat a trápit. Snaží se v nich prezentovat i svoje ideologické postoje. Tato forma programů je velice rozšířená a rozpracována. Strany se ještě poměrně věnují akčním programům, kdy se snaží podrobněji zabývat nějakými klíčovými tématy, která voliče i členy strany zajímají a na který mají stejný názor. Mnohdy se ovšem strany nedostali k tomu, aby mohly prezentovat již přímo volební programy, neboť již v druhé polovině 90. let a v 21. století již strany neměly příliš finančních prostředků a tak se ani neúčastnily parlamentních voleb“.*

V práci kolegy Zítka kromě výše uvedeného hodnocení zůstalo nadále mnoho stylistických a gramatických chyb, autor si tedy za jeden rok ani nedal práci s pečlivou korekturou tohoto textu.

Závěrem mi bohužel nezbývá než konstatovat, že kolega Zítek se nejen dostatečně nevypořádal s výtkami, uvedenými v posudku z 26.1. 2011, ale – což je u diplomanta zvláště zarážející – předložil práci ve stejně nekvalitní formální úpravě, jako před rokem. Jestliže jsem původně práci hodnotil známkou (nejlépe) dobře, musím s přihlédnutím k tomu, že autor při „přepracování“ práce projevil velmi liknavý přístup, musím tuto druhou verzi práce ohodnotit spíše rozmezím **mezi dobře – nedostatečně**, s přihlédnutím k výsledku obhajoby.

V Praze, dne 26.1. 2012

.....
PhDr. Jan Bureš, Ph.D.